



NÁVRH PODNĚTU

k důsledné implementaci BfHI 2018

KONTEXT

- Dosavadní průběh implementace Baby-friendly Hospital Initiative v ČR **nelze hodnotit jako úspěšný**
 - Účast nemocnic dobrovolná, pouze novorozenecká oddělení
 - V zásadě neprobíhá externí kontrola - recertifikace
 - Personální a finanční poddimenzování Národního laktačního centra
 - Nedostatek kvalifikovaného personálu, nízké finanční ohodnocení a nedostatečné vymezení kompetencí
 - Rozšířená reklama na náhrady mateřského mléka, dudlíky a lahve v nemocnicích, zakázaný sponzoring odborných společností zdravotníků
 - **Výsledek: dlouhodobě klesá počet plně kojených dětí při odchodu z porodnice**
- Aktualizace BfHI 2018
- Podnět navazuje na:
 - Vládní strategii pro rovnost žen a mužů na léta 2021-2030
 - usnesení Rady vlády pro rovnost žen a mužů z února 2020
 - podnět k podpoře kojení schválený PS v srpnu 2019
 - veřejné slyšení k podpoře kojení v Senátu 20. 5. 2019 a navazující usnesení z 23. 7. 2020

V přípravě je **samostatný podnět k realizaci 1. kroku k úspěšnému kojení** (úplné dodržování Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí)

HLAVNÍ ZDROJE

- Implementační manuál WHO/UNICEF k programu BfHI 2018
- Zápisy z jednání PS (18. 6. 2020, 10. 12. 2020) a doplňující informace MZd
- Dostupné zápisy z Národní komise pro kojení (10. 10. 2019, 30. 1. 2020) – chybí zápis z 3. 6. 2020

Portál poradních orgánů, pracovních skupin a odborných komisí Ministerstva zdravotnictví



[↶ Zpět na přehled pracovních skupin](#)

Národní komise pro kojení (PS NKK)

Základní identifikační údaje

Členové

Jednání / Dokumenty

zápisy z jednání PS NKK

- [📄 PS NKK zápis 30. 1. 2020](#)
- [📄 PS NKK zápis 10.10.2019](#)

DOSAVADNÍ PRŮBĚH IMPLEMENTACE BFHI 2018

- Absence koherentní strategie implementace
- Nebyly alokovány žádné finance, navýšen počet personálu, zatím chybí i metodické vedení nemocnic
- Absence motivačního mechanismu pro nemocnice
- Nedostatečné vzdělávání zdravotníků (zaměřené navíc jen na novorozenecká oddělení)
- Nesbírají se všechna požadovaná data a žádná data se nezveřejňují
- Žádné datum dokončení („průběžně“)
- Složení i mandát Národní komise pro kojení jsou problematické

The screenshot shows the website of the Nestlé Nutrition Institute. At the top left is the logo with the letters 'NNI' in blue and green, followed by 'Nestlé Nutrition Institute'. To the right is a location selector showing 'ČESKÁ REPUBLIKA' with a globe icon. Further right are social media icons for Facebook, YouTube, Twitter, LinkedIn, and WhatsApp, along with the date 'úterý 08 June'. Below this is a blue navigation bar with links: Home, ZDROJE, NUTRIČNÍ TÉMATA, KONFERENCE, NOVINKY, and VZDĚLÁNÍ. A search bar contains the text 'Vítejte. Co prosím hledáte?' with a magnifying glass icon. To the right of the search bar are two green buttons: 'ZAREGISTRUJTE SE NYNÍ' and 'PŘIHLÁŠENÍ'. Below the search bar is a breadcrumb trail: 'Domů > Zdroje > Prezentace > Details'. The main content area features the title 'Bílkovina ve výživě novorozenců a kojenců' in bold. Below the title, it says 'Posted: říj. 21, 2020' and 'V této prezentaci se doc. MUDr. Jiří Bronský, Ph.D. (Pediatrická klinika UK 2. LF a FN Motol, Praha) venuje tématu "Bílkovina ve výživě novorozenců a kojenců".' On the right side, there is a blue box titled 'Doporučený obsah' containing the text: 'Prosím přihlaste se ke svému profilu, abychom vám mohli zobrazit doporučený obsah.'

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
1. <i>Vytvořit nebo posílit národní koordinační orgán pro kojení</i>	- Vytvoření nebo posílení mezioborové skupiny, zahrnující zástupce ministerstev (zdravotnictví, sociálních věcí a financí), akademiky, profesní organizace, neziskové organizace a komunitní organizace, ev. zástupců příjemkyň péče, WHO nebo UNICEF; - členy nemohou být subjekty se střetem zájmů, zejm. společnosti vyrábějící a/nebo propagující potraviny pro kojence a malé děti nebo lahve a dudlíky. To stejné platí pro pracovníky ve zdravotnictví, výzkumníky a další, kteří obdrželi financování od výrobců nebo distributorů produktů spadajících pod Mezinárodní kodex marketingu náhrad mateřského mléka nebo od jejich mateřských či dceřiných společností; střet zájmů je definován jako soubor okolností, kdy zájmy Baby-friendly Hospital Initiative (BfHI) mohou být nepřiměřeně ovlivněny konfliktními zájmy partnera způsobem, který ovlivňuje nebo může být přiměřeně vnímán jako ovlivňující integritu, nezávislost a důvěru veřejnosti v BfHI v dané zemi a její schopnost chránit, propagovat a podporovat kojení v porodnicích; - koordinační orgán má zodpovědnost za plánování a koordinování všech ostatních klíčových povinností k implementaci BfHI 2018; - koordinační orgán musí mít strategický plán na nejméně 5 let a roční plán práce.	- Vznik Národní komise pro kojení jakožto pracovní skupiny ministra zdravotnictví v roce 2019 - nejsou v ní aktuálně zastoupena jiná ministerstva než Ministerstvo zdravotnictví, není inkluzivní ve vztahu k neziskovým organizacím, komunitním organizacím, příjemkyním péče, WHO nebo UNICEF; - někteří členové byli nebo jsou ve střetu zájmů; - kompetence orgánu jsou úzce vymezené a lze je hodnotit jako nedostatečné; - koordinační orgán nemá dlouhodobý strategický plán ani roční plán práce.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
<i>2. integrovat 10 kroků k úspěšnému kojení do relevantních dokumentů národní politiky a profesních standardů péče</i>	1. analyzovat, jak lze do zákonů, podzákonných opatření, akreditací nebo certifikací zdravotnických zřízeních integrovat pravidla BfHI; 2. integrovat pravidla BfHI do standardů péče pro sestry, porodní asistentky, porodníky, pediatriy a neonatologů, dietologů, anesteziologů a další zdravotníky pečující o matku a dítě; 3. integrovat pravidla BfHI do dalších relevantních protokolů, zejm. standardů péče o matky a novorozence ve zdravotnických zařízeních, protokolů k používání mateřského mléka atd.	1. Nad rámec jednoho komentáře na jednání Národní komise pro kojení zřejmě nedošlo k analýze, jak lze do zákonů, podzákonných opatření, akreditací nebo certifikací zdravotnických zřízeních integrovat pravidla BfHI. 2. V přípravě je Standardní postup péče o matku a novorozence podle zásad Baby-friendly Hospital Initiative – podpora kojení a zlepšení perinatální péče o matku a novorozence, který zatím nebyl publikován ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví a měl by být v blíže nedefinovaném časovém horizontu integrován do standardů zdravotníků pečujících o matku a dítě. 3. Připravovaný a zatím nezveřejněný Standardní postup péče o matku a novorozence podle zásad Baby-friendly Hospital Initiative – podpora kojení a zlepšení perinatální péče o matku a novorozence; o změně dalších protokolů není nic známo.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
<i>3. zajistit kompetence zdravotníků a manažerů v implementaci 10 kroků k úspěšnému kojení</i>	1. Vytvořit nebo adaptovat nové materiály a kurikula pro zdravotníky pečující o matku a dítě ve zdravotnickém zařízení; 2. zajistit školící osoby s dostatečnou kvalifikací, vzdělání a zkušenostmi; 3. školní vzdělání, relevantní specializační a predatestační kurzy musí obsahovat dostatek informací o kojení a jeho podpoře, vč. praktické část; 4. existence vstupního a celoživotního vzdělávání zdravotníků pečující o matku a dítě ve zdravotnickém zařízení je pouze krátkodobou náhradou v případě nedostatečného předchozího vzdělání zdravotníků a má být zaměřen především prakticky; teoretickou část vstupního a celoživotního vzdělání je vhodné zajistit online, což je efektivní a nízkonákladové 5. dostatečné chápání kojení a BfHI je nutno zajistit i u manažerů a vedení nemocnic, zaměstnanecké smlouvy lze navázat na výsledky nemocnice v oblasti BfHI	1. Dle dostupných informací zatím nedošlo k vytvoření nových školících materiálů a kurikul pro zdravotníky pečující o matku a dítě ve zdravotnickém zařízení. 2. Dle dostupných informací nebylo řešeno rozšíření týmu školitelů. 3. Dle dostupných informací neproběhla žádná schůzka s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo konkrétními školami za účelem úpravy obsahu vzdělávání o kojení a jeho podpoře; v blíže neurčeném časovém horizontu by se měl do pregraduální a postgraduálního vzdělání zdravotníků integrovat Standardní postup péče o matku a novorozence podle zásad Baby-friendly Hospital Initiative – podpora kojení a zlepšení perinatální péče o matku a novorozence. 4. Není známo, že by se připravoval online kurz ke vzdělávání zdravotníků. 5. K proškolení manažerů nemocnic má zřejmě dojít připravovaným metodickým materiálem Ministerstva zdravotnictví. Není jasné, jak mají být manažeři nemocnic motivováni k dodržování BfHI.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
<i>4. využít externí monitorovací systémy k pravidelné evaluaci dodržování 10 kroků</i>	1. Pravidelné externí hodnocení dodržování pravidel BfHI, min. jednou za 5 let, ideálně častěji; může být součástí celkového hodnocení kvality péče ve zdravotnickém zařízení, doporučuje se navázání na akreditaci nemocnice; kromě externího monitoringu se předpokládá také interní monitoring prováděný samotnými zdravotnickými zařízeními; 2. sledované indikátory určuje příloha implementačního manuálu BfHI, min. brzká iniciace kojení a výlučné kojení v průběhu pobytu ve zdravotnickém zařízení; 3. data dodaná zdravotnickým zařízením se verifikují prostřednictvím rozhovoru se zaměstnanci zdravotnického zařízení, těhotnými ženami a rodičkami.	Dle dostupných informací se jeví, že se nepočítá se zavedením funkčního externího monitoringu. Národní laktanční centrum, které má externí monitoring provádět již nyní, je silně omezeno zdroji lidskými i finančními a roli auditora již delší dobu v zásadě neplní. Stejně tak není nic známo o tom, že by se plánovalo navázání zajištění minimální kvality poskytování péče v oblasti kojení na proces akreditace nemocnic.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
5. vyvinout a realizovat pobídky k dodržování a/nebo sankce pro porušování 10 kroků	1. existence jednoho z pozitivních nebo negativních motivačních prvků: a) propojit výsledky zdravotnického zařízení s finančním ohodnocením zařízení; b) propojit výsledky zdravotníků s finančním ohodnocením; c) veřejné ocenění či certifikace zdravotnického zařízení (podmíněno externím monitoringem a relevantní pouze tehdy, pokud je časově omezeno a může být odňato v případě nedodržování pravidel BfHI; d) veřejné informování o indikátorech kvality a výsledcích zdravotnického zařízení.	Dle dostupných informací se jeví, že se nepočítá se zavedením funkčního externího monitoringu. Národní laktiční centrum, které má externí monitoring provádět již nyní, je silně omezeno zdroji lidskými i finančními a roli auditora již delší dobu v zásadě neplní. Stejně tak není nic známo o tom, že by se plánovalo navázání zajištění minimální kvality poskytování péče v oblasti kojení na proces akreditace nemocnic.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
<i>6. poskytnout technickou asistenci zařízením, která musí provést změny k přijetí 10 kroků</i>	1. existence vyškoleného týmu zdravotníků, který poskytuje zdravotnickým zařízením technickou podporu; 2. dostatek zdrojů, aby mohl technický tým podporu poskytovat; v případě nedostatku zdrojů lze stanovit plán postupu a poskytnout technickou podporu přednostně vybraným zdravotnickým zařízením v každém kraji, nemocnicím s certifikací BfHI, velkým nemocnicím či fakultním nemocnicím.	Není zřejmé, jak má být zajištěna technická podpora zdravotnickým zařízením, která by reálně umožnila implementaci BfHI 2018 ve všech 93 nemocnicích v nejbližších letech. Národní komise pro kojení ani Národní laktační centrum nedisponují takovými lidskými ani finančními zdroji (a Národní komise pro kojení ostatně ani kompetencemi), aby mohly technickou podporu poskytovat v jiné než zcela minimální míře.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
7. <i>monitorovat implementaci BfHI</i>	1. Pravidelné vyhodnocování výstupů zdravotnických zařízení na národní úrovni; 2. sledované indikátory jsou součástí přílohy implementačního manuálu BfHI.	1. Pravidelné zhodnocování výstupů zdravotnických zařízení má zřejmě probíhat na Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR. Dle dostupných informací doposud žádné takové vyhodnocení neproběhlo. 2. Zatím nejsou sledovány všechny potřebné ukazatele, k čemuž by mělo dojít prostřednictvím Scorecard Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
8. <i>prosazovat BfHI před relevantním publikem</i>	Existence komunikačního plánu koordinačního orgánu pro kojení (identifikující klíčové publikum a jeho existující znalosti a postoje, formulující hlavního poselství a identifikující hlavní komunikační kanály).	Dle dostupných informací žádný komunikační plán Národní komise pro kojení či Ministerstva zdravotnictví neexistuje, zatím není ani ambice jej vytvořit.

SROVNÁNÍ S POŽADAVKY WHO/UNICEF

Klíčové povinnosti	Shrnutí klíčových povinností	Stav implementace v ČR k 26. 5. 2021
<i>9. identifikovat a alokovat dostatečné množství zdrojů, aby bylo zajištěno průběžné financování BfHI</i>	1. Zajištění vládního financování programu BfHI tak, aby byl program udržitelný (výhradně externí financování je většinou dlouhodobě neudržitelné); 2. mezi efektivní a zároveň méně nákladné kroky patří: investice do školního vzdělávání zdravotníků, online kurzy celoživotního vzdělání zdravotníků, začlenění indikátorů BfHI do systému akreditace nemocnic; 3. náklady na externí monitoring mohou nést zdravotnická zařízení, pakliže to nebude představovat bariéru v účasti na programu; 4. pokud je financování od vlády doplněno externím zdrojem peněz, pak to nemůže představovat střet zájmů a finance nikdy nemohou být přijaty od výrobců náhrad mateřského mléka, dudlíků a lahví.	Nad rámec dotací pro Národní laktační centrum se nepočítá se zajištěním vládního financování pro program BfHI. Náklady implementace BfHI 2018 tak mají primárně nést zdravotnická zařízení, což bude představovat zásadní bariéru kvalitní implementace BfHI.

NÁVRHY USNESENÍ

NÁVRH USNESENÍ PS

Pracovní skupina k porodnictví

schvaluje Podnět k důsledné implementaci Baby-friendly Hospital Initiative 2018 (dále jen „BfHI 2018“);

navrhuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby schválila Podnět k důsledné implementaci BfHI 2018 a předložila jej vládě spolu s navrženým usnesením vlády;

vyzývá ministra zdravotnictví, aby do 1. 1. 2022

- ▶ *zajistil, že mandát a složení Národní komise pro kojení odpovídají požadavkům Implementačních pokynů Světové zdravotnické organizace a UNICEF k BfHI 2018, nebo*
- ▶ *vytvořil nový orgán, který by těmto požadavkům odpovídal.*

NÁVRH USNESENÍ VLÁDY

Vláda ČR

bere na vědomí podnět Rady vlády České republiky pro rovnost žen a mužů k důsledné implementaci Baby-friendly Hospital Initiative 2018;

ukládá ministru zdravotnictví zpracovat a předložit vládě do 1. 6. 2023 strategii k implementaci programu Světové zdravotnické organizace a UNICEF Baby-friendly Hospital Initiative 2018 v České republice.



Děkuji za pozornost!



aneta.majercikova@spokojeni.org

www.spokojeni.org